

Dosarul nr. 2ra-47/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. S. Dimitriu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Cotorobai, A. Bostan, M. Anton)

DECIZIE

31 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Eugeniu Glușenco,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Eugeniu Glușenco împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Diversystems” și Gheorghe Calancea cu privire la repararea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei din 16 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Eugeniu Glușenco, a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Diversystems”, a fost casată parțial hotărârea din 30 mai 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru și a fost pronunțată în această parte o hotărâre nouă,

constată:

La data de 08 septembrie 2018 Eugeniu Glușenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Diversystems” și Gheorghe Calancea cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că la 25 aprilie 2018, Gheorghe Calancea, angajat al SRL „Diversystems”, conducând automobilul de serviciu de model Skoda Fabia, n/î XXXXX, a încălcat Regulamentul circulației rutiere, a ieșit pe contrasens și i-a tamponat automobilul, avariindu-l grav. Vinovăția lui Gheorghe Calancea a fost dovedită prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI03 804994 din 25 aprilie 2018.

A susținut că, urmare a acțiunilor ilicite ale lui Gheorghe Calancea, a fost lipsit de propriul mijloc de transport, fiind nevoit să închirieze un alt automobil. Astfel, a suferit un prejudiciu material sub forma prețului locațiunii în mărime de 10 000 de lei, fapt confirmat prin contractul încheiat și documentele de plată a locațiunii și a impozitelor.

Reclamantul a menționat că, având în vedere că despăgubirea de asigurare a fost achitată la data de 17 iulie 2018, a fost nevoit să închirieze un alt automobil pe o perioadă de peste 4 luni, prețul locațiunii și respectiv, a prejudiciului material, pentru această perioadă, fiind de 40 000 de lei.

A accentuat că, prin contravenția săvârșită de pârât, i-a fost cauzat stres, frustrare și multe incomodități, manifestate prin contramandarea multiplă a ședințelor de judecată, în exercițiul activității sale de avocat, prejudiciul moral fiindu-i amplificat și prin suferințe fizice urmare a excoriației de la piciorul drept în rezultatul deformării pieselor din salonul automobilului, dar și a durerilor în regiunea bazinului cu o durată de 2 săptămâni.

Totodată, Eugeniu Glușcenco a subliniat că din momentul privării de mijlocul de transport și până în momentul închirierii unui alt mijloc de transport, au trecut 10 zile (25 aprilie – 5 mai 2018), timp în care agenda sa a fost supraîncărcată și planificată reieșind din timpul necesar pentru deplasare cu automobilul personal, însă, având în vedere lipsa acestuia, a fost nevoit să se deplaseze cu transportul public și automobile de ocazie, ceea ce i-a cauzat multe incomodități, precum și neîncadrarea în graficul ședințelor de judecată.

A mai menționat că, lipsa automobilului a dictat și schimbări nedorite în modul lui obișnuit de viață, în special în ceea ce ține de agrement și deplasări în zilele de odihnă și de sărbătoare, având în vedere existența unei mini-vacanțe de 4 zile în perioada 28 aprilie – 1 mai 2018.

Reclamantul a notat că la determinarea cuantumului sumei acordate cu titlu de daune morale, urmează să se aibă în vedere principiul echității și stabilirea unui just echilibru între prejudiciul suferit și reparația acordată, consecințele negative în plan fizic și moral, importanța valorilor morale lezate, etc.

A afirmat că legătura causală dintre acțiunile ilicite ale pârâtului Gheorghe Calancea la momentul producerii accidentului și prejudiciul cauzat este evidentă.

Cu referire la prevederile art. 45 alin. (1), 387 alin. (1) din Codul contravențional, art. 1398 alin. (1), 1403 alin. (1), 1410 alin. (1)-(2), 303, 1422 din Codul civil, precum și art. 23 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, reclamantul a subliniat, în principal, răspunderea comitentului pentru fapta prepusului în funcțiile care i s-au încredințat, precum și obligația de reparare a prejudiciului care revine persoanei ce posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate ori în alt temei legal sau persoanei care și-a asumat paza izvorului de pericol sporit.

A solicitat încasarea în mod solidar de la SRL „Diversystems” și Gheorghe Calancea a sumei de 40 000 de lei cu titlu de prejudiciu material, 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și a sumei de 1 300 de lei cu titlu de taxă de stat.

La data de 21 martie 2019, Eugeniu Glușcenco a depus cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, solicitând încasarea în mod solidar de la SRL „Diversystems” și Calancea Gheorghe a sumei totale de 60 000 de lei cu titlu de prejudiciu material, 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și taxei de stat în sumă 1 900 de lei.

În motivarea acesteia, reclamantul a invocat constatarea defectelor ascunse survenite în rezultatul accidentului (deteriorarea cilindrului de frână), cunoscute de el după depunerea cererii de chemare în judecată. Prin urmare, nu s-a putut folosi de mijlocul de transport și pe parcursul lunilor septembrie-octombrie 2019.

Prin hotărârea din 30 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial. A fost încasată din contul SRL „Diversystems” în beneficiul lui Eugeniu Glușenco suma prejudiciului material cauzat în mărime de 40 000 de lei, precum și taxa de stat compensată în sumă de 1200 de lei, total 41 200 de lei. În rest, acțiunea în partea în care a fost înaintată față de SRL „Diversystems” și integral în partea în care a fost înaintată față de Gheorghe Calancea, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 06 iunie 2019 SRL „Diversystems”, reprezentată de avocatul Sergiu Cotruța, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă.

La 25 iunie 2018 și Eugeniu Glușenco a declarat apel împotriva hotărârii din 30 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii în partea respingerii acțiunii și pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, prin care acțiunea fie admisă integral.

Prin decizia din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Eugeniu Glușenco și a fost admis apelul declarat de SRL „Diversystems”, fiind casată integral hotărârea din 30 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea înaintată de Eugeniu Glușenco în partea prin care a fost solicitată încasarea prejudiciului material și moral de la SRL „Diversystems” a fost respinsă ca neîntemeiată și a fost admisă parțial acțiunea înaintată de Eugeniu Glușenco împotriva lui Gheorghe Calancea. S-a încasat din contul lui Gheorghe Calancea în beneficiul lui Eugeniu Glușenco suma de 40 000 de lei cu titlu de prejudiciu material și taxa de stat în mărime de 1200 de lei. În rest, cerințele înaintate de reclamant față de Gheorghe Calancea au fost respinse ca nefondate.

Prin decizia din 03 iunie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Eugeniu Glușenco, a fost casată decizia din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a fost restituită cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 16 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Eugeniu Glușenco, a fost admis apelul declarat de SRL „Diversystems” și a fost casată parțial hotărârea din 30 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea admiterii pretențiilor, fiind pronunțată în această parte o hotărâre nouă de respingere a acțiunii. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La data de 30 septembrie 2020 Eugeniu Glușenco a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 16 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 30 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău,

sediul Centru în partea respingerii pretențiilor, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii și încasarea în mod solidar de la SRL „Diversystems” și Calancea Gheorghe a sumei de 60 000 de lei cu titlu de prejudiciu material, 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, taxei de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă 1 900 de lei, taxa de stat în apel – 900 de lei, taxa de stat în sumă de 950 de lei achitată în instanța de recurs până la rejudecare și taxa de stat în sumă de 950 de lei achitată pentru prezentul recurs.

În motivarea recursului s-a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel.

A indicat că instanța de apel, în motivarea deciziei, a neglijat complet obiectul litigiului, care este unul pur civil, constând din obligația de reparare a prejudiciului cauzat prin contravenție, însă, ignorând normele de drept civil și limitele judecării apelului, a examinat cauza prin prisma legislației fiscale și a standardelor de ținere a contabilității. La fel, circumstanțele din prezenta cauză și probele datează cu perioada aprilie-octombrie 2018, iar instanța de apel s-a bazat pe un oarecare ordin al Ministerului Finanțelor (neindicând numărul) din 28 decembrie 2018, emis ulterior.

A remarcat că este contradictorie obiecția Curții de Apel Chișinău precum că SRL „Diversystems” a devenit proprietar al autovehiculului după comiterea accidentului, în baza facturii din 01 mai 2015. În prima instanță, avocatul ambilor intimați a afirmat că încă până la accident dreptul de proprietate a fost transmis lui Gheorghe Calancea și a anexat un contract de vânzare-cumpărare din 22 martie 2018, pe când în apel deja se invocă că automobilul a fost cumpărat de la ÎM „Efes Vitanta Moldova Brewery” SA.

A menționat că accidentul s-a produs în timpul orelor de lucru ale lui Gheorghe Calancea, iar în procesul-verbal cu privire la contravenție este indicat expres că ultimul este salariatul SRL „Diversystems”, precum și că societatea este posesor al automobilului.

De asemenea, consideră că instanța de apel eronat a aplicat prevederile art. 1410 alin. (3) din Codul civil, deoarece intimata SRL „Diversystems” nu a demonstrat că automobilul a ieșit din posesiunea ei ca urmare a acțiunilor ilicite ale lui Gheorghe Calancea. Or, automobilul a fost posedat și folosit de către Gheorghe Calancea legal, în scop de serviciu și cu acordul SRL „Diversystems”.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 16 iulie 2020.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa recurentului la data de 01 septembrie 2020 conform scrisorii de însoțire nr. 7415 (f.d. 88, volumul II), lipsind date cu privire la recepționarea acesteia.

Astfel, recursul, declarat la data de 30 septembrie 2020, este în termen.

La 09 octombrie 2020, copia recursului declarat de Eugeniu Glușcenco a fost expediat în adresa intimaților SRL „Diversystems” și Gheorghe Calancea, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 109, volumul II).

La 10 noiembrie 2020 SRL „Diversystems”, reprezentată de avocatul Sergiu Cotruța, a depus referință, solicitând considerarea recursului ca inadmisibil.

Alte referințe nu au fost depuse.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 23 decembrie 2020 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea deciziei instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că la 25 aprilie 2018 Calancea Gheorghe, conducând automobilul de model Skoda Fabia, n/î XXXXX, a încălcat Regulamentul circulației rutiere, a ieșit pe contrasens și a tamponat automobilul de model Toyota Corolla n/î XXXXX, condus de Glușcenco Eugeniu.

Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție al DP Chișinău din 25 aprilie 2018, se menționează că automobilul de model Skoda Fabia, n/î XXXXX este proprietatea S.R.L „Diversystems”, iar conducătorul Calancea Gheorghe, recunoscut vinovat de comiterea accidentului rutier, fiindu-i aplicată sancțiune contravențională în baza art. 242 alin. (2) din Codul contravențional, este angajat al SRL „Diversystems”, în calitate de dezinfecționist (f.d. 14, volumul I).

La 05 mai 2018, Paula Plop în calitate de locator și Eugeniu Glușcenco – locatar au încheiat contractul de locațiune nr. 1 a automobilului de model Honda Civic Hybrid cu n/î XXXXX la prețul de 10 000 de lei pentru fiecare lună calendaristică (f.d. 36-39, volumul I).

Prin Acordul de preluare a datoriei nr. 1 din 05 mai 2018, Biroul Asociat de Avocați „Veritas” a preluat datoria conform contractul de locațiune nr. 1, care reprezintă obligația de plată a prețului locațiunii, pe durata contractului de locațiune, în legătură cu faptul că datorează lui Eugeniu Glușcenco onorariul pentru asistența juridică acordată de ultimul (f.d. 40, volumul I).

Conform ordinelor de plată prezentate la dosar, pentru lunile mai – octombrie 2018 Biroul Asociat de Avocați „Veritas” a achitat Paulei Plop suma de 60 000 de lei pentru locațiunea automobilului (f.d. 41-43, 92-95, volumul I).

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Glușcenco Eugeniu a solicitat încasarea în mod solidar de la SRL „Diversystems” și Gheorghe Calancea a sumei de

60 000 de lei cu titlu de prejudiciu material, 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și taxei de stat în sumă 1 900 de lei.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii și a încasat din contul SRL „Diversystems” în beneficiul lui Eugeniu Glușcenco suma prejudiciului material cauzat în mărime de 40 000 de lei, precum și taxa de stat compensată în sumă de 1200 de lei, în total 41 200 de lei. În rest, acțiunea în partea în care a fost înaintată față de SRL „Diversystems” și integral în partea în care a fost înaintată față de Gheorghe Calancea, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Ulterior, instanța de apel a respins apelul declarat de Eugeniu Glușcenco și a admis apelul declarat de SRL „Diversystems”, cu casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea admiterii pretențiilor, fiind pronunțată în această parte o hotărâre nouă de respingere a acțiunii, în rest hotărârea primei instanțe fiind menținută.

Verificând legalitatea deciziei atacate prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că este întemeiată concluzia instanței de apel cu privire la respingerea acțiunii, din următoarele motive.

Conform art. 514 din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 1398 alin. (1)-(2) din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Materialele cauzei atestă că prin contractul de locațiune nr. 4/HR din 02 ianuarie 2017, SRL „Diversystems” a primit în locațiune de la ÎM „Efes Vitanta Moldova Brewery” automobilul de model Skoda Fabia, n/î XXXXX pentru un termen de până la 31 decembrie 2017 (f.d. 178181, volumul I).

Ulterior, în baza acordului nr. 1 din 26 decembrie 2017, termenul de valabilitate a contractului a fost prelungit până 28 februarie 2018 (f.d. 184, volumul I).

Astfel, SRL „Diversystems” a posedat automobilul de model Skoda Fabia, n/î XXXXX, în baza uzufructului, pe perioada 18 ianuarie 2018 – 19 martie 2018, fapt confirmat prin certificatul de înmatriculare provizoriu atașat la materialele cauzei (f.d. 15, volumul I).

Conform art. 314 alin. (1) din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), posesiunea încetează dacă posesorul a renunțat definitiv și expres la stăpânirea de fapt a bunului sau pierde în alt mod stăpânirea de fapt asupra lui.

În acest sens, instanța de recurs constată că la 25 aprilie 2018, când s-a produs accidentul rutier, SRL „Diversystems” nu era proprietar al respectivului autovehicul și nici măcar posesor, acesta aparținând ÎM „Efes Vitanta Moldova Brewery” SA, deoarece termenul contractului de locațiune, cât și a certificatului de înmatriculare

provizoriu, era expirat.

Se reține că SRL „Diversystems” a devenit proprietar al automobilului de model Skoda Fabia, n/î XXXXX după comiterea accidentului și anume, la 15 mai 2018 conform certificatului de înmatriculare (f.d. 186, volumul I), fiind cumpărat de la ÎM „Efes Vitanta Moldova Brewery” SA.

Prin urmare, concluziile primei instanțe sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, or, instanța de fond își întemeiază hotărârea pe argumentul că la momentul comiterii accidentului rutier SRL „Diversystems” era proprietar și posesor legitim al automobilului, ceea ce nu corespunde realității.

Conform art. 1410 alin. (1)-(3) din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unei forțe majore (cu excepția cazurilor în care dauna a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate. Obligația de reparare a prejudiciului revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate ori în alt temei legal sau persoanei care și-a asumat paza izvorului de pericol sporit.

Posesorul izvorului de pericol sporit nu răspunde pentru prejudiciul cauzat dacă demonstrează că izvorul de pericol sporit a ieșit din posesiunea lui a urmare a acțiunilor ilicite ale unor terți. În acest caz, răspunderea revine persoanei care a dobândit în mod ilicit izvorul de pericol sporit. În măsura în care posesorul izvorului de pericol sporit este vinovat de faptul că izvorul a ieșit din posesiunea lui, el va răspunde pentru prejudiciu în mod solidar cu persoana care l-a dobândit în posesiune în mod ilicit.

La caz, SRL „Diversystems” nu poate să răspundă pentru prejudiciul cauzat în urma accidentului rutier produs, deoarece izvorul de pericol sporit a ieșit din posesiunea acestuia, or, la momentul comiterii accidentului rutier SRL „Diversystems” nu era nici proprietar și nici posesor al autovehiculului de model Skoda Fabia implicat în accident.

De asemenea, nu poate fi răspunzător de repararea prejudiciului solicitat de către Eugeniu Glușcenco nici Gheorghe Calancea, în condițiile în care, potrivit normelor citate supra, obligația de reparare a prejudiciului revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate ori în alt temei legal sau persoanei care și-a asumat paza izvorului de pericol sporit.

Mai mult ca atât, conform ordinelor de plată a chiriei pentru automobil, prezentate de către Eugeniu Glușcenco, plata pentru locațiunea automobilului a fost efectuată de către Biroul Asociați de Avocați „Veritas” și nu de către recurent.

Date fiind cele relevate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată concluzia instanței de apel cu privire la respingerea integrală a acțiunii, argumentele invocate în recurs fiind neîntemeiate.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Eugeniu Glușenco.

Se menține decizia din 16 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Eugeniu Glușenco împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Diversystems” și Gheorghe Calancea cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Victor Burduh

Mariana Pitic